

Pedagogická orientace – od retrospektiv k perspektivám

V prvním čísle nového ročníku využívá redakce *úvodníku* zpravidla k tomu, aby se ohlédla vzad a pohlédla vpřed. Bilancování loňského ročníku se realizuje v kontextu bilancování čtyřletého funkčního období redakční rady. Na jednání redakční rady v závěru roku 2010 bylo ve zkratce připomenuto asi toto.

Pedagogická orientace je časopisem, v jehož počátcích dohledáme étos pražského jara. Začal vycházet v roce 1967, po vydání pěti čísel však bylo jeho vydávání zastaveno. Dvacetiletou proluku ve vydávání časopisu sice nemůže jeho dvacetiletá novodobá historie kompenzovat, nicméně tím spíše chce *Pedagogická orientace* usilovat o to, aby ve změněných společenských podmínkách poskytovala *pedagogickou orientaci*. V kontextu aktuálních diskusí o vzdělávání máme *pedagogickou orientaci* zapotřebí tím spíše, čím více se jako nekompetentní v uchopení problémů a nerozumné v navrhovaných řešeních ukazují *orientace* ekonomistické, jež redukují *vzdělávání* na *rozvoj lidských zdrojů* a *vzdělání* na *konkurenceschopnost*¹.

Pedagogická orientace v duchu své tradice usiluje o rozvoj a kultivaci pedagogického myšlení. Zaměřuje se na obecnější, aktuální problémy pedagogické teorie a praxe, pedagogického výzkumu, školské politiky a přípravy budoucích učitelů. *Pedagogická orientace* je odborným časopisem a zpravodajem *České pedagogické společnosti*, která se jeho prostřednictvím může hlásit o slyšení ve věcech veřejného zájmu v oblasti vzdělávání.

Orgánem časopisu je redakční rada, v jejímž rámci je ustavena redakce. Funkční období redakční rady i redakce je čtyřleté. V letech 2007–2010 se ve vedení redakční rady vystřídali tři předsedové – doc. Petr Franiok, doc. Petr Byčkovský a dr. Tomáš Čech, redakci po celou dobu vedl doc. Tomáš Janík.

Časopis byl v roce 2007 převzat v situaci, kdy vycházel se značným zpožděním a byl nucen uveřejňovat texty pochybné kvality. V průběhu roku byly vymezeny role jednotlivých redaktorů a zavedeny redakční procedury (komunikace s autory, redakční zpracování příspěvků, recenzní řízení, jazykové a další korektury, sazba textu apod.). Ve čtyřech číslech bylo uveřejněno celkem 17 studií a několik desítek zpráv a recenzí (kvóta zamítnutých rukopisů studií se pohybovala kolem 10 %). Na počátku roku 2008 redakce čelila problému spočívajícím v nedostatku rukopisů studií. Proto byla iniciována příprava dvou čísel, pro něž připravili své příspěvky doktorandi. V průběhu roku se stabilizovaly a profilyvaly jednotlivé rubriky – úvodník, studie, diskuse, zprávy, recenze. Byly vytvořeny webové stránky časopisu (www.ped.muni.cz/pedor),

¹ V poslední době k tomu viz např. studii společnosti *McKinsey* s názvem *Klesající výsledky českého základního školství: fakta a řešení* či kapitolu III – *Vzdělanost v Závěrečné zprávě podskupin Národní ekonomické rady vlády pro konkurenceschopnost a podporu podnikání*.

na nichž jsou vedle informací o časopise zveřejňovány plné texty studií (s dvouletým zpožděním oproti vydání). V roce 2008 byla *Pedagogická orientace* zařazena na *Seznam recenzovaných neimpaktovaných časopisů vydávaných v České republice*. Ve čtyřech číslech bylo uveřejněno 28 studií, řada zpráv a recenzí (kvóta zamítnutých rukopisů studií se pohybovala kolem 30 %). Významnou aktivitou roku 2009 byla příprava čísla 2/2009 navazujícího na konferenci *České pedagogické společnosti*, která se konala na *Fakultě humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně*. Průběžně byla zpřesňována pravidla recenzního řízení a zvyšovány nároky kladené na rukopisy studií. Dále byl zaveden nový systém jazykových korektur. Ve čtyřech číslech bylo uveřejněno 17 studií, několik zpráv a recenzí (kvóta zamítnutých rukopisů studií se pohybovala kolem 50 %). V roce 2009 byly podány žádosti na zařazení časopisu do databází ERIH, SCOPUS a ISI WOS. V roce 2010 došlo k dalšímu zlepšení autorského zázemí, čímž se zvýšila kvalita textů. Proměny k lepšímu byly podpořeny také novou grafickou podobou časopisu. Časopis byl úspěšně prezentován na 18. výroční konferenci *České asociace pedagogického výzkumu* (viz zpráva prof. Jiřího Mareše v tomto čísle). Ve čtyřech číslech v roce 2010 bylo uveřejněno 21 studií, dále řada zpráv a recenzí (kvóta zamítnutých rukopisů studií se pohybovala kolem 30 %).

Závěrem roku 2010 vypršelo funkční období redakční rady a redakce. Výbor *České pedagogické společnosti* zvolil doc. Tomáše Janíka pro nové funkční období (2011–2014) předsedou redakční rady a vedoucím redaktorem. V návaznosti na to byla rekonstruována redakční rada časopisu tak, aby v ní byli zastoupeni další významní představitelé oboru pedagogika z České republiky i ze zahraničí.

Redakční rada a redakce bude v letech 2011–2014 usilovat o to, aby *Pedagogická orientace* obhájila pozici jednoho z vůdčích časopisů oboru, respektovaných odbornou komunitou. Bude stavět na kvalitním zázemí autorů, recenzentů a čtenářů. Počínaje prvním číslem roku 2011 přechází časopis od citační normy ČSN k normě APA, která je v mnoha ohledech propracovanější a nabízí řešení řady sporných situací při přípravě rukopisů. Redakce bude dále propracovávat standardy (metodologické) kvality studií a důsledně realizovat oboustranné anonymní recenzní řízení. V rámci každého ročníku plánuje připravit jedno monotematické číslo (aktuálně se připravuje číslo 2/2011 s názvem *Oborové didaktiky: bilance a perspektivy*). Podobně jako v předchozích letech bude přinejmenším jedenkrát za rok uveřejněn překlad některé ze stěžejních studií publikovaných v předních zahraničních časopisech.

Pedagogická orientace je k dispozici jak v papírové, tak v elektronické podobě, lze ji najít na internetu i na Facebooku. Budeme potěšeni, když ji čtenář vyhledá a pojme za jeden ze svých oblíbených časopisů.

Za redakci

Tomáš Janík